

ጽሑፍ
ግረንፈል ታወር መርመራ ጸብጻብ ምዕባለ መንግስት

ግንቦት 2025

ትሕዝቶ

ጽሑፍ	2
ሐፈሻዊ ትሕዝቶ	2
መጻተዊ	2
ምክትታል ናይ ግረንፈል ኢንክዋሪ ለበዋታት	3
እዋናዊ ሓበሬታ ብዛዕባ ሰፊሕ ጽገናታት	5
ጽገናታት ማሕበራዊ አባይቲ	5
ግሉጽነትን ክትትልን ምህላው	5
ጽማቕ እዋናዊ ሓበሬታ ኣብ ለበዋታት	7
እቲ ናይ ህንጻ ኢንዱስትሪ	7
ዋና ኣማኸሪ ህንጻ	7
እሳራርሓ መንግስቲ	7
ናይ ጋስ ንእሽተይ ቱቦ	8
ኣገልግሎት ባርዕ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን።	8
ምላሽን ምሕዋይን	8
ተነቀፍቲ ህዝቢ	9
ናይ መንበሪ ውልቃዊ ህጹጽ ምውጻእ ውጥናት (PEEPs)	9

ጽሑፍ

ሓፈሻዊ ትሕዝቶች

ዋና ነጥቢ	ብዝሃ ለበዋታት	አብ መስርሕ	ዝተፈጸመ
እቲ ናይ ህንጻ ኢንዱስትሪ	28	28	0
ኣገልግሎት ባርዕ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን።	13	13	0
ምላሽን ምሕዋይን	14	14	0
ተነቀፍቲ ህዝቢ	3	2	1
ጠቅላላ	58	57	1

መጽተዊ

እዚ መንግስቲ ብዛዕባ መርመራ ግምቢ ግረንፈል፡ ለበዋታት ምዕራፍ 2 ዝሃበ ናይ መጀመርታ ጸብጻብ ምዕባለ'ዩ።

መንግስቲ ንኹሉ ውጽኢት መርመራ ተቐቢሉ፡ ንኹሉ ሰብ ውሑስን ጽሬት ዘለዎን ገዛውቲ ንምቕራብ ዝያዳ ድልዱልን እሙንን ስርዓተ ምቁጽጻር ንምህናጽ ኣብ ኩሎም 58 ለበዋታት ስጉምቲ ክወስድ እዩ።

ኩሎም ለበዋታት ክሳብ ዝትግበሩ ጸብጻባት ምዕባለታት ኣብ ርብዒ ዓመት ክንዝርግሑ ኢና።

ሓፈሻዊ ናይ ግዜ ገደብ ትግባረን ኣወሃህባን ኣብቲ ናይ መስከረም ምዕባለ ክካተት እዩ። ኩሎም ለበዋታት ንክዘዘሙ እንተወሓደ ኣርባዕተ ዓመት ክወስድ ትጽቢት ንገብር፤ ብቐንዱ ድማ ብናይ ባይቶ ግዜ ዝግዛእ መባእታዊ ሕጊ ስለዘድሊ። ኩሎም እቶም 58 ለበዋታት ንምብጻሕ ብዝተኻእለ መጠን ብቐልጡፍ ንሰርሕ ኣለና፤ ኣብ ርእሲ ድማ እቲ ዝውሰድ ስጉምቲ ዝበለጸ ኣድማዒ ምዃኑ ንምርግጋጽ ንሰርሕ ኣለና።

ገለ ካብቶም ለበዋታት ኣብ ውሽጢ ኣዋርሕ ክዘዘሙ እዮም፡ ከም ምምሕዳራዊ ለውጢ ዝሓትት ማሸነሪ መንግስቲ (3)፡ ከምኡ'ውን ቅድሚ ጸብጻብ ምዕራፍ 2 ምሕታሙ ድሮ ፍታሕ ዝወሃቦም ዝነበረ ናይ ክቡር ተቐጻጻሪ ኮንስታቡላሪን ኣገልግሎት መጥፋእቲ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን (31፡ 32ን 33ን) ዝኣመሰሉ።

ካልኣት ለበዋታት ድማ ዳግመ ግምት፡ ምምኽኻርን ሕጋዊ ለውጥን ዝሓትት ኮይኑ፡ እዚ ድማ ዝያዳ ግዜ ክወስድ እዩ። ከም ምፍጣር ሓደ ተቐጻጻሪ ህንጻ (1) ከምኡ'ውን ኮለጅ ባርዕ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን (29ን30ን) ዝኣመሰሉ ለበዋታት ምምኽኻር፡ ድሕሪ ሓጋይ ክጅምር እዩ። እዞም ለበዋታት እዚኣም ቅድሚ ንሕጊ ምሕሳቦም ብምምኽኻር ክሓልፉ ኣለዎም።

ነቶም መባእታዊ ሕጊ ዝጠልቡ ለበዋታት፡ ንናይ ባይቶ ግዜ ጨረታ ከድልዩና እዩ። ብዝተኻእለ መጠን ለበዋታት ንምትግባር ዝቐልጠፈ መንገድታት ክንድህስስ ኢና።

ምክትታል ናይ ግረንፈል ኢንክዋሪ ለበዋታት

ኣወሃህባ ናይቶም ብመርማሪ ግምቢ ግረንፈል ዝቐረቡ 58 ለበዋታት ብዛዕባ ምዕባላታት ኣብ እንጸብጸበሉ ኣገባብ ግሉጽ ክንከውን ኢና።

ሚኒስተራት ኣብ ነፍሲ ወከፍ ርብዒ ዓመት ነቶም ለበዋታት ንምዝዛም ዝስራሕ ዘሎ ስራሕ ክግምግሙ እዮም። እዚ ድማ መንግስቲ ነቲ ክስራሕ ዘለዎ ስራሕ ከይስሕቶ እዩ። ናህሪ ስራሕ ብጥንቃቄ ክምርምሩ፣ ንኣወሃህባ ዝዓግቱ ዘለዉ ጉዳያት ክፈትሑን ርብዒ ዓመት ዝቐረብ ጸብጻብ ምዕባላ ከጽድቑን እዮም።

እቶም ጸብጻባት ምዕባላታት ኩሎም ለበዋታት ክሳብ ዝትግበሩ ኣብ ርብዒ ዓመት (ለካቲት፣ ግንቦት፣ መስከረምን ታሕሳስን) ክሕተሙ እዮም።

እቶም ጸብጻባት ምስ ውልቃዊ ህጹጽ ምውጻእ ውጥናት (PEEPs) ዝተኣሳሰሩ ሰለስተ ምዕራፍ 1 ለበዋታት ካብ ልዑል ህንጻታት ንዝተቐልዑ ሰባት ክሳብ ኣብ ግብረ ዝውዕሉ እዋናዊ ሓበሬታታት ዘጠቓልሉ ክኾኑ እዮም።

እቶም ጸብጻባት ኣብ ነፍሲ ወከፍ ርብዒ ዓመት ተመሳሳሊ ኣቃውማ ክኸተሉ እዮም። ጽማቕ ገጽ ድሕሪኡ ድማ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ምዕራፍ 2 ለበዋን ምዕራፍ 1 ለበዋታትን ምስ PEEPs ዝተኣሳሰሩ ብቴማ ዝተጠርነፉ እዋናዊ ሓበሬታታት ክህሉ እዩ።

እቲ ጽማቕ ገጽ ብቴማ ዝተጠርነፈ ሰሌዳ ኩነታት ናይቶም ለበዋታት ሓፈሻዊ ትሕዝቶ ክህብ እዩ። ለበዋታት ንምቕራብ ዝተሰርሑ ስራሕቲን፣ እዚ ምስቲ መንግስቲ ኣብ ስርዓታት ድሕነት ህንጻናን ባርዕ ሓዊናን ዘለዎም እምነት ዳግማይ ንምህናጽን፣ ኣብ መላእ ሃገር ንዝርከቡ ነበርቲ ዝሓሸ ውጽኢት ንምቕራብን ዘለዎ ናይ ነዊሕ ግዜ ራእይ ብኸመይ ከም ዝራኽብ ብሓጺሩ ክገልጽ እዩ። እቲ ጽማቕ ገጽ ናብቶም ኣብ ውሽጢ ማሕበረሰብ ግረንፈል ዝበዝሉ ዝጥቀሙሉ 11 ቋንቋታት ክትርጎም እዩ።¹

እቶም ለበዋታት ብቴማ ዝተጠርነፉ ኮይኖም፣ እቶም ብግረንፈል ታወር ኢንክዋሪ ዝጥቀሙሎም ቴማታት ተጠቒሞም እዮም። ኢንዱስትሪ ህንጻ፣ ኣገልግሎት መጥፋእቲ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን፣ ምላሽን ምሕዋይን፣ ከምኡ'ውን ተቓላዕቲ ሰባት። ምስ PEEPs ዝተኣሳሰሩ ናይ ምዕራፍ 1 ለበዋታት ኣብቲ ተቓላዕቲ ሰባት ዝብል ቴማ ክጥርነፉ እዮም።

ነፍሲ ወከፍ ለበዋ ደረጃ (ኣብ መስርሕ ወይ ዝተዛዘመ) ክወሃቦን ነቲ ንዕኡ ከቐረብ ሓላፍነት ዘለዎ ትካል ከርኢን እዩ። ኣብ ትሕቲ ነፍሲ ወከፍ ለበዋ፣ መንግስቲ እንታይ ክገብር ቃል ከም ዝኣተወ፣ ምዝዛም እንታይ ማለት ምጅኑን ኣብዚ ርብዒ ዓመት ብዛዕባ ምዕባላታት ዝምልከት ሓድሽ ሓበሬታን ከነካትት ኢና።

¹ እቶም 11 ቋንቋታት፡ ኣምሓርኛ፡ ዓረብኛ፡ ፋርሲ (ፐርሺያን)፡ ጣልያንኛ፡ ፖርቱጋልኛ፡ ስጳኛ፡ ሶማል፡ ታጋሎግ (ፊሊፒን)፡ ትግርኛ፡ ኡርዱን ቪትናምኛን እዮም።

ለበዋታት ናብ ምምሕዳራት ኮባቢ ዝዓለመ ኣብ ዝኾነሉ፡ ኣንጻር እቲ ነዞም ለበዋታት ንምድጋፍ ንሰርሖ ዘለና ስራሕ ጸብጻብ ክንህብ ኢና። ነዞም ለበዋታት ንምትግባር ብውልቀ ምምሕዳራት ኮባቢ ዝረኣዶ ምዕባላታት ጸብጻብ ኣይንህብን ኢና።

እዋናዊ ሓበሬታ ብዛዕባ ሰፊሕ ጽገናታት

ጽገናታት ማሕበራዊ አባይቲ

ነበርቲ ኣብ ሕመረት ናይቶም ህንጻታት ዝነድፉ፣ ዝሃንጹን ዝሕልዉን ስርዓታት ክኾኑ ኣለዎም። ኩሉ ግዜ ብኽብርን ኣኽብሮትን ክሕሰቡ፣ ነገራት ኣብ ዝጋገዩሉ እዋን ምእራም ክረኽቡን ኣረኣጃዮም ብግቡእ ክስማዕን ኣለዎም።

ኣብ ምሉእ መልሲ መንግስቲ ዝገለጽናዮ ጽገናታት ማሕበራዊ አባይቲ ምዕባላታትና ቀጻልና ኣለና።

ድምጺ ተኸረይቲ ማሕበራዊ አባይቲ ሃገራዊ ፖሊሲ ምምዕባል ንምቕራጽ ክሕግዝ ምእንቲ፡ ፓነል ነበርቲ ማሕበራዊ አባይቲ ኣስፊሕናዮ ኣለና። ኣብ ወርሒ መጋቢት፡ ምስ ኣባላት ፓነል፡ ቀዳምነታት መንግስቲ ንማሕበራዊ አባይቲ እንታይ ክኸውን ኣለዎ ዝብሉዎ ተዘራረብና፡ ንልምዓት ስትራተጂ ነዊሕ ግዜ ኣባይቲ ንምሕባር። ባሮነስ ተይለር ምክትል ጸሓፊት ጉዳያት ወጻኢ ኣባይትን ከባብታዊ ምምሕዳርን ባይቶ ኣብ ወርሒ ግንቦት ምስ ምሉእ ፓነል ተራኪባ፣ ብዛዕባ ጽልዋ እቲ ሓድሽ ስርዓት ምቁጽጻር ተጠቀምቲ ድሕሪ ቀዳማይ ዓመት ስርሑ ተዛረበን ሕቶታት ኣባላት ኣብ ሰፊሕ ጉዳያት መልሲ ሂቡ።

ንተኸረይቲ ብዛዕባ መሰላቶምን ምስ ኣካረይቶም ብኸመይ ከም ዝረኽቡን ሓበሬታን ስልጠናን ዝህብ መደብ ኣርባዕተ ሚልዮን ኣባይቲ ኣስፊሕናዮ ኣለና።

ብዛዕባ ምሕደራ ውክልና ዝተዋህበዎ ትካላት ምሕደራ ዝምልከት ጻውዒት መርትዖ ደምዲሞና ኣለና። መልስታት ንትንትን ኣለና፡ ኣብ ግዚኡ ድማ ቀጻሊ ስጉምታት ከነቕምጥ ኢና።

ግሉጽነትን ክትትልን ምህላው

መንግስቲ ኣብዚ እዋን'ዚ ምክትታል ኣተገባብራ ለበዋ ህዝባዊ መርመራ እኹል ከምዘይኮነ ይግንዘብ።

መርመራ ግምቢ ግረንፈል፡ መንግስቲ ብዝተመርጹ ኮሚተታት፡ መርመርቲ ፊሳን ህዝባዊ መርመራታትን ዝቐረቡ ለበዋታት ብህዝቢ ዝበጽሑ መዝገብ ክሕዝ ሕጋዊ ጠለብ ክኸውን ሓሳብ ኣቐረቡ።

ነዚ ለበዋ ብመትከል ተቐቢልናዮ ኢና፣ ካብ 2024 ጀሚሩ ድማ ክሳብ ሓጋይ 2025 ብህዝባዊ ሕቶታት ዝቐረቡ ኩሎም ለበዋታት ኣብ GOV.UK መዝገብ ክንምስርት ኢና። እዚ ድማ በብእዋኑ ዝመሓየሽን ክሰፍሑን ኮይኑ ኣብ መጻኢ ንዝቐርብ ናይ መርመራ ለበዋታት ንምሓዝ ክቐርብ እዩ። እዚ ድማ መንግስታዊ ኣተገባብራ ናይ መርመራ ለበዋታት ንምክትታልን ንምርኣይን ነባሪ ኣገባብ ክኸውን እዩ። ህዝቢ ንገስጋስ ኣፈጻጽማ ክከታተልን ናይ መርመራ ለበዋታት ከይጠፍኡ ከረጋግጽን ዘኽእል እዩ።

መንግስቲ ንመንግስቲ ዝበጽሖም ናይ መርመራ ለበዋታትን ኮሮኒያል ምክልኻል መጻኢ ሞት ጸብጻባትን፡ ከምኡ'ውን ንዕኡ ንምምላስ ዝውሰድ ስጉምትን ግሉጽነትን ተበጻሕነትን ንምምሕያሽ ቃል ኣትዩ ኣሎ።

መርመራ ግምቢ ግረንፈል፡ መንግስቲ ኣብ ኣተገባብራ ለበዋታት ምጽራይ ንባይቶ ዝምልከት ጉዳይ ክኸውን ከምዘለዎ ሓሳብ ኣቕረቡ። እዚ ምስቲ ብመርማሪ ደም ዝተለኸፉን ሕጋዊ መርማሪ ኮሚቴ ሃውስ ኦፍ ሎርድስን ዝቐረበ ለበዋታት ዝሰማማዕ እዩ። ባይቶ ናይ ባዕሉ ናይ ምጽራይ ምድላዎት ሓላፍነት ኣለዎ፤ መንግስቲ ምስ ባይቶ ብምስራሕ ምጽራይ ክድግፍ ክቕጽል እዩ።

መንግስቲ ካብ ሕቶታትን ንይ ካልኣት ተላዒሉ ከም ኣካል ናይቲ ሰፊሕ ጽገና ሕቶታት ኣብ ዝቐርበሉ ለበዋታት ግሉጽነትን ተሓታትነትን ንምምሕያሽ ዝሕግዙ መንገድታት ይምርምር ኣሎ። እዚ ብቤት ጽሕፈት ካቢነ ሚኒስትራት ዝምራሕ ቁምነገር ዘለዎ ስራሕ ኮይኑ፡ ጌጋታት ብኸመይ ከም እነለልዮም ንምምሕያሽ፡ ከምኡ'ውን ብቕልጡፍ ናብ ሓቂ ንምብጻሕ ዝዓለመ እዩ። እዚ ስራሕ ገና ኣብ መጀመርታ ደረጃኡ እዩ ዘሎ፡ እንተኾነ ግን ብዛዕባ እዚ ኣገዳሲ ናይ ፖሊሲ ስራሕ ሓድሽ ሓበሬታ ክንቅጽሎ ኢና።

ጽማቕ እዋናዊ ሓበሬታ ኣብ ለበዋታት

እዚ ክፍሊ እዚ ካብ ምሉእ መልሲ መንግስቲ (26 ለካቲት 2025) ጀሚሩ ለበዋታት ንምቕራብ ዝተሰርሑ ስራሕቲ ጽማቕ እዋናዊ ሓበሬታ ይህብ። ብመሰረት እቲ መርማሪ ዝጥቀመሉ ቴማታት ተጠርኒፉ ይርከብ።

ብዛዕባ ኩሎም ለበዋታት ዝርዝር ሓድሽ ሓበሬታ ነዞም ዝስዕቡ መላግቦታት ተጠቐምኩም ክትረኽቡ ትኽእሉ ኢኹም፤

- [እቲ ናይ ህንጻ ኢንዱስትሪ](#)
- [ኣገልግሎት ባርዕ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን።](#)
- [ምላሽን ምሕዋይን](#)
- [ተነቀፍቲ ህዝቢ](#)

እቲ ናይ ህንጻ ኢንዱስትሪ

ዋና ኣማኸሪ ህንጻ

ብዝተኸለለ መጠን ኣብ ዝሓደረ እዋን ዋና ኣማኸሪ ህንጻ (CCA) ክንሸይም ኢና፡ ኣብ ዝመጽእ ዓመት ቀዋሚ ቆጶራ ቅድሚ መጀመሩ፡ ብቕልጡፍ ግዝያዊ CCA ክንዋሳእ ሓሲብና ኣለና። ምስቶም ንተራ ግዝያዊ CCA ክኹኑ ዝኽእሉ ሕጹያት ምብጻሕ ጀሚርና ኣለና፡ ክሳብ እዚ ሓጋይ ድማ ዕውት ሕጹይ ክንእውጅ መደብ ኣለና። ጎኒ ጎኒ እዚ ድማ ንቐዋሚ ተራ CCA ዝኸውን ስፍሓትን መስርሕ ሽመትን ንምውጻእ ንሰርሕ ኣለና።

ዋና ኣማኸሪ ህንጻት ንሚኒስተራት ናጻ ምኽሪ ክህብ እዩ፤ ምስ መንግስትን ኢንዱስትሪን ብምትሕብባር ኣብቲ ዝተሃነጸ ሃዋህው ምትእምማን ዳግም ክሃንጽ እዩ። ኣብ መላእ እቲ ዓውዲ ለውጢ ንምምራሕ ምስ ኢንዱስትሪ ብቐረብ ክሰርሑ እዮም። እቲ ናይ መጀመርታ ቀዳምነት ንዲዛይንን ኣተገባብራን ናይቲ ሓደ ተቐጻጺ ህንጻት ንምቕራጽ ምሕጋዝ ክኸውን ይግባእ።

እሳራርሓ መንግስቲ

ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብ ወርሒ ለካቲት ሓላፍነት ኩሉ ስራሕቲ ባርዕ ሓዊ ቤት ጽሕፈት ውሽጢ ዓዲ ናብ ሚኒስቴር ኣባይቲ፤ ማሕበረሰባትን ምምሕዳር ከባቢን (MHCLG) ከምዝሰጋገር ኣፍሊጦም ነይሮም። ከምቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ዝገለጸ፡ ቤት ጽሕፈት ውሽጣዊ ጉዳያት ብስም MHCLG ምሕደራ ውዕል ኣገልግሎት ማዕበል ኣየር ክዕቅብን፡ ሓላፍነት ፕሮግራም ሞባይል ርክባት ህጹጽ ኣገልግሎትን ናይ ክቡር ተቐጻጺ ኣገልግሎት ኮንስታቡላሪን መጥፋእቲ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን (HMICFRS)ን ክቕጽል እዩ። እዚ ውሳኔ ብወግዓዊ እሳራርሓ ለውጢ መንግስቲ ካብ 1 ሚያዝያ 2025 ተግባራዊ ኮይኑ፤ ስርሓት ባርዕን ድሕነት ህንጻን ሕጂ ንሓደ ጸሓፊ ጉዳያት ወጻኢ ጸብጸብ ይህብ ኣሎ።

እዚ፡ ሰባት ኣብ ገዝኡም ካብ ሓደጋ ባርዕ ውሑሳት ክኹኑ ኣብ ምግባር ዝሕግዝ ንጹር ኣተሓሕዞ ዝቐርብ እዩ

ሕጂ፡ ኣሌክስ ኖሪስ ናይ ፖሊሲ ባርዕን ውሕስነት ህንጻን ሓላፍነት ዝተሰከመት ሚኒስተር እያ ዘላ ከምኡውን ኣብ ሞንጎ ኩሉ ክፍልታት ዘሎ ተግባራት ብጽፋፍ ክሰጋገር ዝሕግዝ ስራሕ ኣብ ምክያድ ይርከብ ኣሎ።

አብዚ እዋን'ዚ፡ ኣብ ድሕነት ባርዕ ዝሰርሑ ሰበስልጣን ኣብ ቤት ጽሕፈት ውሽጣዊ ጉዳያት ይርከቡ፡ እንተኾነ ግን ንምክትል ቀዳማይ ሚኒስትር ጸብጻብ ይህቡ። ኣብቲ ዝውውር ስራሕ ኣብ 2025 ክዛዘም ትጽቢት ንገብር።

ናይ ጋስ ንእሽተይ ቱቦ

ፈጻሚ ስራሕ ጥዕናን ድሕነትን (HSE)፡ ድሕሪ ባርዕ ግረንፈል ዝመጽእ ለውጢ ኣመልኪቱ፡ ካብ ኣፕሬትራት መርበብ ጋዝ፡ ንቫልቭታት መነጻሊ ሻምብቆታት ንምብጻሕ ዘጋጥሙ ብድሆታትን ኣብ ህሉው ኣገባባት መርመራን መርትዖታት ኣኪቡ።

በቲ ለበዋ ዘጉልሑ ጉዳያት ንምፍታሕ ናይ መጀመርታ ኣማራጺታት ተዳልዮም ኣለው፡ ነዚኦም ብዝያዳ ንምምዕባል ድማ ይስራሕ ኣሎ።

ሓደ ቁልፊ ትኹረት ናይቶም ኣማራጺታት ኣብ መንጎ ኣፕሬትራት ኔትወርክ ጋዝ፡ ወነንቲ ህንጻታትን ወነንቲ መሬትን ዘሎ ምትእስሳርን ኣድላይነት ንቕሓት ምህናጽኣገዳስነት ናይ ሻምብቆታት መነጻሊ ቫልቭታት ኣብ ዘድልዮሉ እዋን ክበጽሑ ከምዝኽእሉ ምርግጋጽ እዩ።

ኣገልግሎት ባርዕ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን።

ሃገራዊ ቤት ምኽሪ ሓለፍቲ መጥፋእቲ ሓዊ (NFCC) ኣብ ወርሒ ሚያዝያ ውጥን ስጉምትን ኣወሃህባን ኣዳልዩ ነይሩ፡ እዚ ድማ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ግንቦት ምስ ወሰንቲ መዳርግቲ ኣካላት ብሰፊሑ ክካፈል እዩ። ዚ ውጥን ንምሕባር፡ NFCC ንኣገልግሎታት መጥፋእቲ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን (FRS) ዳህሲሱ፡ ነቶም ለበዋታት ብዝምልከት ንFRS መበገሲ መርገጺ ንምቕም ኣካይዱ ኣሎ። ኣብዚ ሕዚ እዋን NFCC ኣበይ ክፍተት ከምዘሎን ደገፍ ከምዘድልዮን ንምፍላጥ መልስታት ይግምግም ኣሎ።

ምላሽን ምሕዋይን

ቤት ጽሕፈት ካቢነ ሚኒስትራት ብሃገርን ከባብያውን ትካላት ብምትሕብባር ጽንዓት ንምምሕያሽ እንታይ ጽቡቕ ይሰርሕ ከምዘሎ ንምግምጋምን ብዝተፈለየ መንገዲ ክስራሕ ከምዘለዎ ኣብ ግምት ብምእታውን ይሰርሕ ኣሎ። ቤት ጽሕፈት ካቢነ ሚኒስትራት ብሃገርን ከባብያውን ትካላት ብምትሕብባር ጽንዓት ንምምሕያሽ እንታይ ጽቡቕ ይሰርሕ ከምዘሎ ንምግምጋምን ብዝተፈለየ መንገዲ ክስራሕ ከምዘለዎ ኣብ ግምት ብምእታውን ይሰርሕ ኣሎ። ውጽኢት ናይዚ ስራሕ'ዚ ብመንግስቲ ዝኸተሎ ስትራተጂ ጽንዓት ድሕሪ ምግምጋም ወጻኢታት ክሕተም እዩ

ክሳብ ሕጂ ዝረኣ ዘሎ ምዕባላታት፡ ንጽንዓት፡ ጽሬትን ተረባሕነትን ስልጠና ጽንዓት ንምምሕያሽ፡ ኣብ ሚያዝያ 2025 ምጅማር ኣካዳሚ ጽንዓት ዓባይ ብሪጣንያ ዘጠቓልል እዩ። እቲ ኣካዳሚ ኣብ መላእ ሕብረተሰብ ናይ ምጽዋር ክእለት ክሃንጽ ኮይኑ፡ ኣብ ዓመት ልዕሊ 4000 ሰባት ኣብ ናይ ምጽዋርን ህጹጽ ተራን ከሰልጥን እዩ። እዚ ንመጀመርታ ግዜ፡ ብናጻ ዝተገምገመ፡ ዝተሓትመ ሃገራዊ ደረጃታት ሞያ ዝተመርኮሰ ኮይኑ፡ ሰባት ኣብ ናይ ምጽዋር ተራኦም ዝጠልብዎ ፍልጠትን ክእለትን ንጹር ትጽቢታት ዘቐምጥ እዩ።

መንግስቲ ኣብ ህጹጽ እዋን ብዘይመጠን ክጽለዉ ዝኽእሉ ሰባት ኣለልዩ ይድግፍ ኣሎ። ሃገራዊ ማእከል ኩነታትን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ስታቲስቲክስን ኣብ ቅልውላው ኩነታት ዝያዳ ደገፍ ከድልዮም ዝኽእል ልዑል ቁጽሪ ሰባት ዘለዎም ከበቢታት ንምልላይ መሳርሒ ሓደጋ ተቓላብነት ፈጢሮም ኣለዉ። እዚ ሕጂ ንዓባይ ብሪጣንያን ንዝተመሓለፉ ሚኒስተራትን ሰበስልጣንን መንግስትን ከንብብዎ ቅሩብ እዩ። እቲ መሳርሒ፡ ከም መጠንቀቓታታት ኩነታት ኣየርን ምቁራጽ ሓይሊ ኤሌክትሪክን ዝኣመሰሉ ሓደጋታት፡ ከምኡ'ውን ነቲ ፍሉይ ሓደጋ ዝያዳ ኣሉታዊ ጽልዎ ክህልዎም ዝኽእል ጉጅለታት ዝምልከት ቁልፊ ዲሞክራሲካዊ መረዳእታታት ዳርጋ ብቅትታ ዝመስል ፍጥነት ዘለዎ ግዝያዊ ሓበሬታ ይህብ። ቤት ጽሕፈት ካቢነ ሚኒስተራት፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር ንዝርከቡ ምላሽ ዝህቡ ሰባት ኣብ ህጹጽ እዋን ተቓላብቲ ክኾኑ ዝኽእሉ ውልቀሰባትን ጉጅለታትን ንምልላይን ንምድጋፍን ዝሕግዝ ዝተመሓየሽ መምርሒ እውን ኣሕቲሙ ኣሎ።

እዚ መምርሒ እዚ ኣካል ናይቲ መንግስቲ ወሳኒ ሃገራዊ መምርሒ ዘመናዊ ንምግባር ዝገብሮ ሰፊሕ ጻዕሪ እዩ። መንግስቲ ኣብዚ ቀረባ እዋን'ውን 'መጽሓፍ ኣምበር - ምሕደራ ቅልውላዎት ኣብ ማእከላይ መንግስቲ' (መጽሓፍ ኣምበር) ኣሕቲሙ ኣሎ፤ እዚ መጽሓፍ እዚ ንኣምር ስርሒታት ማእከላይ መንግስቲ ንህጹጽ ምላሽን ምሕዋይን ዘመሓይሽ እዩ። መጽሓፍ ኣምበር/ብጫ፡ ኣብ ምላሽ ቅልውላው ሰብኣዊ ምክንያታት ከምዘድሊ ብግልጺ ብምግንዛብ፡ ብዛዕባ ሰብኣዊ መዳያት ዝምልከት ሓድሽ ክፋል ዘጠቓልል እዩ።

ተነቓፍቲ ህዝቢ

ናይ መንበሪ ውልቃዊ ህጹጽ ምውጻእ ውጥናት (PEEPs)

ናይ መንበሪ ውልቃዊ ህጹጽ ምውጻእ ውጥናት (PEEPs) እቲ ወናኒ ወይ ኣካያዲ ህንጻ፤

- ምስቶም ብቀሊሉ ተቓላብቲ ነበርቲ ይዋሳእ።
- ድሕንነቶምን ምውጻእን ባርዕ ሓዊ ብኸመይ ከም ዘመሓይሹ ይሓስብ።
- ኩሎም ነበርቲ ባርዕ እንተጋጢሙ እንታይ ክገብሩ ከምዘለዎም ንኸርድኡ ይኽእሎም።
- ንኣገልግሎት መጥፋእቲ ሓዊን ህይወት ኣድሕንን ንምውጻእ ክድግፉ እንተድኣ ኣድልይዎም ሓበሬታ ምሃብ።
- ነዞም ህንጻታት ብደረጃ ህንጻ ውጥን ምውጻእ ትእዛዝ ምሃብ።

መንግስቲ ንኹሎም ልዑል ደርቢ ዘለዎም መንበሪ ህንጻታት ዝምልከት ካልኣዊ ሕጊ ናይ መንበሪ ገዛውቲ PEEPs(ኣቕዲሙ ዝተዳለወ ናይ ምውጻእ ውጥን) ከምኡ'ውን ብሓንሳብ ናይ ምውጻእ ስትራተጂታት ዘለዎም ማእከላይ ደርቢ ዘለዎም መንበሪ ህንጻታት ከቐምጥ እዩ። እዚ ካልኣዊ ሕጊ ኣብ መወዳእታ ሰነ 2025 ትጽቢት ዝግበረሉ ድሒሩ ኣብ 2025 ክቕርብ እዩ፤ እዚ ድማ ብመሰረት ናይ ባይቶ ናይ ግዜ ሰሌዳ እዩ።

መንግስቲ ነዚ ኣገዳሲ ስራሕ ንምጅማር ን2025/26 ምወላ ቃል ኣትዩ ኣሎ፡ ንወሃብቲ ማሕበራዊ ኣባይቲ ንተኸረይቶም መንበሪ PEEPs(ናይ ግዜ ባርዕ ምህደሚ ቅጥዒ) ንኸሕንጽዱ ብምድጋፍ፡ ናይ መጻኢ ዓመታት ምወላ ኣብቲ ዝመጽእ ገምጋም ወጻኢታት ክረጋገጽ እዩ።

ድሕረ ምቕማጥ እቲ ደንቢ፡ ካብቲ ኣብቲ ንድፊ ዝዋሰኡ ግዱሳት ኣካላት ዝመጽእ ርእይቶ ስዒቡ፡ ንጉጅለታት ስንኩላን ሓዊሱ፡ መምርሒ ክዳሎ እዩ።

መንግስቲ ሓላፍነታውያን ሰባት ኣብ ምትግባር መንበሪ PEEPs ዝድግፍ መሳርሒ እውን የዳሉ ኣሎ።